

Rapport

Datum: 26 februari 1999
Rapportnummer: 1999/077

Klacht

Op 9 juli 1997 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer V. te Aerdenhout, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Kennemerland, en een gedraging van de beheerder van dit korps (de burgemeester van Haarlem). Naar deze gedragingen werd een onderzoek ingesteld. De gedraging van het regionale politiekorps Kennemerland wordt aangemerkt als een gedraging van de korpsbeheerder. Op grond van de door verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt over de wijze waarop ambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland zijn dochter op 26 januari 1996 hebben bejegend naar aanleiding van een verdenking van doorrijden na een aanrijding. Hij klaagt er met name over dat de politieambtenaren:

1. zonder dat zijn dochter het wist, haar bromfiets van school hebben opgehaald om die te onderzoeken;
2. vervolgens zijn dochter van school hebben opgehaald en haar ruim 2½ uur hebben verhoord, terwijl zij ontkende dat er sprake was van een aanrijding;
3. haar een door een politieambtenaar ingevuld aanrijdingsformulier hebben laten ondertekenen om zo de boete wegens het misdrijf doorrijden na aanrijding te voorkomen, en haar pas na ondertekening van dit formulier en een verklaring hebben laten weggaan. Dit terwijl uit het opsporingsonderzoek was gebleken dat van een aanrijding met haar bromfiets geen sprake was geweest. Voorts klaagt verzoeker over de wijze waarop de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland zijn klacht op 25 november 1996 heeft afgedaan. Met name klaagt hij erover dat:

1. hem niet is meegedeeld dat het niet benutten van de mogelijkheid om zijn klacht nader toe te lichten bij de politiekachtencommissie eventueel een ongunstig effect zou kunnen hebben op het advies van die commissie;
2. de politiekachtencommissie en de korpsbeheerder geen duidelijke antwoorden hebben gegeven op zijn in de klacht omschreven vragen en niet voldoende aandacht aan zijn klacht hebben besteed. Ten slotte klaagt verzoeker erover dat de korpsbeheerder hem bij brieven van 3februari 1997 en 7april 1997 heeft meegedeeld geen aanleiding te zien om inhoudelijk op zijn brief van 3 december 1996 te reageren.

Achtergrond

1. Artikel 7 van de Wegenverkeerswet 1994:

"1. Het is degene die bij een verkeersongeval is betrokken of door wiens gedraging een verkeersongeval is veroorzaakt, verboden de plaats van het ongeval te verlaten indien:

- a. bij dat ongeval, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, een ander is gedood dan

wel letsel of schade aan een ander is toegebracht; b. daardoor, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, een ander aan wie bij dat ongeval letsel is toegebracht, in hulpeloze toestand wordt achtergelaten.

2. Het eerste lid, aanhef en onderdeel a, is niet van toepassing op degene die op de plaats van het ongeval behoorlijk de gelegenheid heeft geboden tot vaststelling van zijn identiteit en, voor zover hij een motorrijtuig bestuurde, tevens van de identiteit van dat motorrijtuig." Artikel 176 WvW 1994, derde lid:

"3. Overtreding van de artikelen 7, eerste lid, (...), wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de derde categorie." Krachtens artikel 178 WvW 1994 zijn de bij de artikelen 175 en 176 strafbaar gestelde feiten, misdrijven.

2. Artikel 29, eerste lid van het Wetboek van Strafvordering:

"In alle gevallen waarin iemand als verdachte wordt gehoord, onthoudt de verhoorende rechter of ambtenaar zich van alles wat de strekking heeft eene verklaring te verkrijgen, waarvan niet gezegd kan worden dat zij in vrijheid is afgelegd. De verdachte is niet tot antwoorden verplicht."

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook hoofdofficier van justitie te Haarlem over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was.

Genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werden drie betrokken politieambtenaren telefonisch gehoord. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Verzoeker, de korpsbeheerder en de betrokken ambtenaar R. berichtten dat het verslag hun geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. Feiten

1. Verzoekers 17-jarige dochter (hierna: Vd.) reed op 25 januari 1996, samen met een

vriendin, met haar bromfiets op het trottoir in de B-straat te Haarlem. Zij kwam daarbij ten val. De eigenaar van een in deze straat geparkeerde auto kwam meteen daarop uit zijn woning gelopen, en sprak de meisjes erop aan dat zij met de bromfiets tegen zijn auto waren gereden. De meisjes ontkenden dit en liepen door. De man noteerde het kentekennummer van de bromfiets en belde enige tijd later de politie om aangifte te doen ter zake van het doorrijden na aanrijding van zijn auto. De volgende dag haalden twee politieambtenaren Vd. omstreeks 13.00 op bij haar school en namen haar mee naar het politiebureau. Daar verhoorden zij Vd. over het voorval met de bromfiets. Eerder die dag had de politie de brommer uit de bergingsruimte van de school weggehaald en voor nader onderzoek overgebracht naar het politiebureau. Vd. werd omstreeks 16.30 weer heengezonden.

2. Verzoeker diende bij brief van 13 maart 1996 een klacht in bij de burgemeester van Haarlem. In deze brief was onder meer het volgende te lezen:

"Mijn dochter Vd. (17 jaar) reed op de avond van 25 januari 1996, samen met (...), op haar bromfiets in de B-straat te Haarlem en kwam ten val door een oneffenheid van het trottoir (ze reed vanwege de gladheid niet op de rijweg). De meisjes liepen daarbij pijnlijke schaafwonden op. Toen zij opstonden en verder wilden lopen kwam een bewoner van een huis ter plaatse scheldend naar buiten en verweet de meisjes, ten onrechte, dat hun bromfiets zijn geparkeerde auto had geraakt. De meisjes ontkenden dit. Het was donker; eventuele schade was niet te constateren. De man zei dat hij de volgende ochtend zijn auto zou bekijken en bij even-

tuele schade de politie zou bellen. Hij nam het nummer van de bromfiets op en ging weer naar binnen. (Later is gebleken dat hij die avond toch de politie heeft gebeld, maar deze is pas de volgende ochtend komen kijken). De volgende dag werd de bromfiets van Vd., zonder dat zij dat wist, door de politie uit de bergingsruimte van haar school gehaald. Na school miste zij haar fiets, maar omstanders vertelden haar dat de politie haar brommer in een busje had meegenomen. Zij heeft toen de politie gebeld, die dit beaamde en haar verzocht op het politiebureau te komen. Gezien de afstand (een uur lopen) moest zij toen wel accepteren dat zij van school werd gehaald door een auto van de politie. Zij vond het natuurlijk uitermate vervelend dat de politie, zonder overleg met haar en in het bijzijn van andere leerlingen, haar bromfiets uit de schoolberging had gehaald en meegenomen en dat ze later door (alweer) een politie-auto van school werd meegenomen naar het bureau. Later heeft de politie mij verteld dat Vd. *vrijwillig* was meegegaan voor een verhoor, maar Vd. wist uiteraard niet dat ze de telefonische "uitnodiging" van de politie had kunnen weigeren. Daar is haar ook niet op geweest. (De vraag dringt zich intussen op of de klagende partij, de heer X, eveneens op het politiebureau is moeten komen voor zijn aangifte, en voor het opstellen van een proces verbaal). Vd. is om ongeveer 13.00 uur door de politie van school gehaald en om ongeveer 16.30 uur (!) verliet zij het bureau. In de tussenliggende uren is zij verhoord door in totaal drie agenten, een deel van deze tijd door twee ervan. Zij is daarbij voortdurend geïntimideerd en er is voortdurend bij haar op aangedrongen te 'bekennen' dat haar bromfiets de auto had beschadigd. Gaandeweg

tijdens het verhoor kon ze niet meer ontkomen aan de mentale druk om te 'bekennen', onder meer door de mededeling dat het doorrijden na een aanrijding een misdrijf is waarop een boete van &UnknownEntity; 600,- staat en waardoor bovendien de verzekering niet zou uitbetalen. (Uiteraard was "de aanrijding" door niemand geconstateerd; de politie probeerde deze juist uit alle macht aan te tonen!). Zij kwam na dit verhoor volledig overstuur thuis. Aan het eind van de urenlange zitting heeft een agent een proces verbaal getypt op een tekstverwerker; Vd. moest over zijn schouders de tekst van het scherm mee lezen en goedkeuren, hoewel zij het daarin verwoorde urenlang tevergeefs had ontkend en te zenuwachtig was om de lange tekst goed tot haar door te laten dringen. Zij heeft uiteindelijk met het gestelde in het proces verbaal toegestemd om het bureau te mogen verlaten; zij zag geen andere uitweg meer. Zij heeft ook expliciet tegen de agenten

gezegd dat zij de tekst van het proces verbaal goedkeurde omdat men haar kennelijk geen alternatief liet. Het verzoek van Vd. om ook haar vriendin te horen werd afgewezen met de opmerking dat zo'n verklaring geen waarde had omdat deze "zeker partijdig" zou zijn. De politie heeft ook een *aanrijdingsformulier* ten behoeve van de verzekering van de heer X ingevuld en dit door Vd. laten ondertekenen, eveneens onder protest, om aan de haar in het vooruitzicht gestelde boete, wegens "misdrijf" te ontkomen. (Men vraagt zich af of het de taak van de politie is het schadeaangifteformulier te doen tekenen ten behoeve van de klagende partij en dit bij de klagende partij thuis te bezorgen). Samenvattend: mijn minderjarige dochter heeft onder psychische druk van drie agenten van politie na uren verhoor een verklaring goedgekeurd waarin zij wordt beschuldigd van de aanrijding die niet heeft plaatsgevonden en die zij daarom steeds heeft ontkend en die zij ook nu nog ontkent. Zij heeft bovendien het proces verbaal tegen haar zin moeten goedkeuren en een aanrijdingsformulier moeten tekenen alvorens weg te mogen gaan. De politie zou de ochtend na de aanrijding op de bromfiets sporen blauwe 'verf' van de auto hebben gevonden, maar heeft verzuimd aan te tonen dat deze blauwe substantie identiek is met de lak van de beschadigde auto. Volgens Vd. zaten resten van een gele autobus (met *blauwe* onderrand) op haar bromfiets als gevolg van een aanrijding in de tweede helft van 1995, waarvan de buschauffeur de schuld droeg en die deze ook spontaan heeft toegegeven. De schade aan haar bromfiets is later op kosten van de busonderneming hersteld. De volgende vragen blijven:

1. Waarom wil de politie na verloop van een etmaal een gebeurtenis reconstrueren waarbij niemand aanwezig was buiten de twee gevallen meisjes? Daarvan werd slechts één gehoord. De klagende partij, noch iemand anders heeft de val ("aanrijding") gezien.
2. Waaruit blijkt dat een aanrijding tussen bromfiets en auto heeft plaatsgevonden?
3. Waarom wordt de verklaring van Vd. de enige gehoorde aanwezige bij de val, niet geloofd?
4. Waarom heeft Vd. uren moeten doorbrengen op het politiebureau als zij al bij binnenkomst verklaarde dat haar bromfiets de auto niet had geraakt en dat steeds is blijven herhalen?

5. Hoe kan van iets dat *niet* gebeurd is zo'n gedetailleerd proces verbaal worden opgemaakt? Daarin kan men nu zelfs lezen hoe de

bromfiets na de val op de grond is terechtgekomen en welke delen ervan de auto hebben geraakt! Waarom staat daar bijvoorbeeld in dat Vd. zich bij de val "niet bewust" was van de aanrijding, in plaats van dat zij voortdurend heeft ontkend dat een aanrijding had plaatsgehad? De tekst van het proces verbaal is suggestief en grote delen ervan berusten op de fantasie van de opsteller(s). Hoe is het mogelijk dat de politie zelfs niet de geringste twijfel heeft gehad?

6. Later is mij door de politie meegedeeld dat Vd. *vrijwillig* op het bureau was en dat het haar steeds vrij stond te vertrekken. Waarom is haar daar niet op gewezen nadat zij haar verhaal had gedaan? Waarom moest ze halverwege het verhoor "afkoelen", alvorens men het weer wilde hervatten? Waarom moest zij nog een uur blijven om te wachten tot het proces verbaal was opgemaakt? Waarom is haar niet meegedeeld dat ze het aanrijdingsformulier niet behoefde te ondertekenen als ze het niet met de inhoud daarvan eens was?"

3. Het regionale politiekorps Kennemerland zond verzoeker op 20 maart 1996 een ontvangstbevestiging ter zake van de klachtbrief. Hierin was onder meer te lezen dat de klacht in handen was gegeven van de klachtbehandelaar G., en dat G. in het kader van het klachtonderzoek op korte termijn contact met verzoeker zou opnemen. Bij de ontvangstbevestiging was gevoegd de bijlage: **Informatie over de behandeling Uw klacht**. Hierin is over het klachtonderzoek onder meer het volgende te lezen:

"De klachtenbehandelaar zal met U een afspraak maken voor een gesprek. Met U zal daarin worden overlegd of er de mogelijkheid is van een bemiddelingsgesprek tussen U en de betrokken politiemensen in aanwezigheid van de klachtenbehandelaar. Vaak kan zo'n gesprek al tot de oplossing voor de gerezen problemen leiden. Is bemiddeling niet wenselijk bijvoorbeeld vanwege de ernst van de klacht of omdat U op bemiddeling geen prijs stelt, dan zal de klachtenbehandelaar een onderzoek instellen. Hij hoort daarbij U, de eventueel door U opgegeven getuigen en ook de betrokken politiemensen en legt ieders verklaring daarbij in een rapport vast. Indien U dat wenst kunt U zich tijdens het onderzoek laten bijstaan door een door U aan te wijzen vertrouwenspersoon of een raadsman. De resultaten van dit onderzoek worden in een onderzoeksrapport aan de korpschef voorgelegd die vervolgens een beslissing neemt over de afdoening van Uw klacht. Dit kan inhouden dat U in het gelijk wordt gesteld omdat het politie-optreden waarover U heeft geklaagd niet rechtmatig of niet behoorlijk is geweest en dat er maatregelen genomen moeten worden om dit recht te zetten dan wel herhaling te voorkomen. De

beslissing van de korpschef kan ook inhouden dat hij Uw klacht niet of maar ten dele gegrond acht. De beslissing van de korpschef wordt U schriftelijk medegedeeld. Bezwaar Als U er geen vrede mee heeft met de wijze waarop de korpschef Uw klacht heeft afgedaan dan kunt U binnen 6 weken nadat U bericht hebt ontvangen, schriftelijk bezwaar

maken bij de korpsbeheerder van de Politieregio Kennemerland, de burgemeester van Haarlem. De korpsbeheerder laat dan een onafhankelijke klachtencommissie een onderzoek uitvoeren. Ook daarbij worden U, eventuele getuigen en de betrokken politiemensen gehoord. Na het advies van de commissie beoordeelt de burgemeester of de korpschef de juiste beslissing heeft genomen."

4. Vervolgens deed de waarnemend korpschef de klacht af bij brief van 31 mei 1996. Hij deelde verzoeker hierin onder meer het volgende mee:

"De heer G. heeft mij gerapporteerd dat hij, naar aanleiding van uw klachtbrief, op 25 maart jongstleden telefonisch contact gehad heeft met u, waarbij u hem heeft medegedeeld geen behoefte te hebben aan een gesprek met hem. Tevens heeft u hem medegedeeld het verdere onderzoek af te wachten. Op grond van het door de heer G. ingestelde onderzoek kom ik tot de navolgende conclusies. - Met betrekking tot het incident op 25 januari 1996, waarbij onder andere uw dochter Vd. was betrokken, is aangifte gedaan door de eigenaar van het voertuig terzake een strafbaar feit/misdrijf, te weten het veroorzaken van een aanrijding en het doorrijden daarna zonder voldoende identiteit te hebben verstrekt. Omdat er sprake was van materiële schade is door de politie een opsporingsonderzoek ingesteld. Dit onderzoek resulteerde in het vinden van de bromfiets van uw dochter met als gevolg dat zij als verdachte werd aangemerkt. De bromfiets is zo onopvallend mogelijk, na telefonisch overleg met de moeder van Vd., door de politie van het schoolterrein gehaald en vervoerd naar het bureau. - Uw dochter is teneinde te worden gehoord verzocht een verklaring af te leggen aan het bureau van politie aan de Koninginneweg. Op haar verzoek is zij door de politie van school opgehaald en naar het bureau gebracht. Omdat zij geen bezwaar maakte tegen het in uniform ophalen door de betrokken politie-ambtenaar, is zij door een geüniformeerde medewerker vervoerd.

- Het verblijf van uw dochter aan het bureau heeft geduurd van 13.35 tot 16.05 uur, hetgeen in een onderzoek naar "doorrijden na aanrijding" volstrekt normaal genoemd kan worden. De zorgvuldigheid van het onderzoek vergt nu eenmaal tijd, ook in het belang van de verdachte! - Betrokken politiemedewerkers ontkennen ten stelligste dat op uw dochter "psychische druk" is uitgeoefend. Bij het verhoor worden tactieken en technieken gehanteerd, welke door betrokkene niet altijd als prettig worden ervaren, dat hangt geheel van de persoon in kwestie af. Het verkeren in een positie als verdachte is voor niemand prettig, je hebt iets uit te leggen waar andere lezingen/ meningen tegenover (kunnen) staan. Dat geeft per definitie spanning. Geloof hechten aan verklaringen speelt geen rol, het gaat om waarheidsvinding. - Vanaf het moment van aankomst aan het bureau tot het moment van vertrek is het uw dochter bekend geweest dat zij vrijwillig aan het bureau vertoefde. Dat dit in verband met het onderzoek noodzakelijk was moge duidelijk zijn. - Na het afleggen van haar verklaring heeft zij het bureau verlaten. Zij heeft niet hoeven wachten op "het opmaken van een proces-verbaal", er is geen proces-verbaal opgemaakt. - Van het gebeurde wordt geen proces-verbaal opgemaakt, omdat er onvoldoende bewijs is geleverd dat er daadwerkelijk een aanrijding tussen de bromfiets en de auto heeft

plaatsgevonden. Dit is de uitkomst van het ingestelde opsporingsonderzoek. - Tijdens haar verblijf aan het bureau heeft de behandelende politieambtenaar uw dochter, op haar eigen verzoek geholpen met het invullen van het formulier voor de verzekeringsmaatschappij. Het wel of niet ondertekenen van dit formulier is een zaak van uw dochter zelf. De politieambtenaar is slechts behulpzaam geweest bij het invullen ervan. Op grond van vorenstaande conclusies ben ik van mening dat er voor mij geen enkele aanleiding is om in deze zaak corrigerend op te treden. Ik acht uw klacht dan ook niet gegrond."

5. Verzoeker reageerde bij brief van 26 augustus 1996 op de afdoeningsbrief van de waarnemend korpschef. Hij bracht onder meer het volgende naar voren:

"Uw brief van 31 mei 1996 gaat niet in op de kern van mijn klacht, namelijk dat niemand heeft geconstateerd dat er een aanrijding heeft plaatsgehad waardoor materiële schade is veroorzaakt. De rest van uw brief praat de gang van zaken op het politiebureau op 25 januari goed, eveneens zonder in te gaan op de kern daarvan, namelijk dat hier een minderjarig kind door een aantal geüniformeerde volwassenen urenlang is geïntimideerd. Ik

weet niet of de uitvoerige tekst van het verhoor (die ik zelf op het computerscherm heb gezien) officieel "proces-verbaal" heet, maar mijn dochter heeft moeten wachten totdat dit hele verhaal was getypt en ze heeft het mee moeten lezen (en goedkeuren) over de schouder van de agent. De politieambtenaren hadden mijn dochter niet behoren te "helpen" met het invullen van het verzekeringsformulier waarop de aanrijding, waarvan ook volgens u niet is aangetoond dat deze heeft plaatsgehad, aan de verzekering werd opgegeven. Zij had geen enkele behoefte zo'n formulier in te vullen, laat staan te tekenen; zij wist niet eens dat zo'n formulier bestond! De agenten, die blind van haar schuld overtuigd waren (dat hebben zij later persoonlijk ook tegen mij gezegd) hebben alles gedaan om dit formulier, door Vd. getekend, te kunnen afleveren bij de klager. En dat is ook gebeurd. Ik vind uw brief een volstrekt onvoldoende reactie op mijn klacht, maar wat kan men, ook na alles wat wij daarover in de pers hebben gelezen, verwachten van een (politie)onderzoek naar *eigen* falen? "Geloof hechten aan verklaringen speelt geen rol, het gaat over waarheidsbevinding" om een zin uit uw brief aan te halen."

6. De korpschef zag in verzoekers brief geen reden tot heroverweging van de afdoeningsbeslissing. Hij wees verzoeker op de mogelijkheid van bezwaar tegen deze beslissing bij de korpsbeheerder. Verzoeker legde zijn klacht bij brief van 4 september 1996 voor aan de korpsbeheerder. Het afdelingssecretariaat van de Klachtenadviescommissie stuurde verzoeker bij brief van 10 september 1996 een ontvangstbevestiging. Tevens werd verzoeker in deze brief meegedeeld dat hij binnen een maand zou worden uitgenodigd om zijn beroepschrift toe te lichten aan de onafhankelijke klachtencommissie.

7. Verzoeker deelde een medewerker van het secretariaat van de klachtenadviescommissie bij brief van 19 september 1996 onder meer het volgende mee: "Zoals ik u al telefonisch meedeelde, ben ik verhinderd voor de Klachtenadviescommissie te verschijnen. Ik heb mijn klacht echter meermalen mondeling toegelicht op het

politiebureau. Als de Commissie de beschikking krijgt over de relevante stukken, is naar mijn mening een mondelinge toelichting eigenlijk niet nodig; de aard van mijn klacht is daarin uitvoerig beschreven. Op mijn concrete vragen heb ik nooit antwoord gekregen." Met de 'relevante stukken' doelde verzoeker op zijn klachtbrief van 13 maart 1996, en zijn brieven van 26 augustus 1996 en 4 september 1996 (zie hiervoor, onder A.3., A.5. en A.6.).

8.1. De korpsbeheerder deed verzoekers (vervolg)klacht af bij brief van 25 november 1996. Hij bracht in deze brief onder meer het volgende naar voren:

"Door u is bij brief van 4 september 1996 een klacht in tweede instantie ingediend gericht tegen de afdoening van uw klacht door de korpschef van de Politieregio Kennemerland bij brief van 31 mei 1996. Over deze klacht heb ik advies ingewonnen van de Politieklachtencommissie. Deze commissie heeft u in de gelegenheid gesteld een toelichting te geven, van welke mogelijkheid u heeft afgezien. Het advies van deze commissie treft u hierbij aan. Ik ben het met dit advies en de overwegingen die hieraan ten grondslag liggen eens. Dit houdt in dat mijn oordeel is dat de klacht ongegrond is. Wel neem ik de aanbeveling van de commissie over om aandacht te besteden aan de tijdsduur van het verhoor van verdachten in zaken zoals hier aan de orde. Ik heb de korpschef verzocht hieraan uitvoering te geven."

8.2. De korpsbeheerder voegde bij de afdoeningsbrief een afschrift van het advies van de politieklachtencommissie. Hierin was onder meer het volgende te lezen:

"

II. . De behandeling van de klacht in tweede instantie:

Klager is uitgenodigd om zijn klacht toe te lichten op 3 oktober 1996 van welke mogelijkheid klager heeft afgezien. (...)

III. . Onderzoeksbevindingen van de commissie:

De commissie meent dat (...) kan worden uitgegaan van de volgende feiten die voor de beoordeling van de klacht van belang zijn. Op 25 januari 1996 is de minderjarige dochter van klager op haar bromfiets ten val gekomen in de nabijheid van een auto. De eigenaar van deze auto heeft het kenteken van de bromfiets genoteerd en aangifte gedaan bij de politie wegens doorrijden na aanrijding van zijn auto. De volgende dag is de bromfiets door de politie voor onderzoek meegenomen. De bromfiets stond op dat moment op school. De moeder van betrokkene had vooraf verklaard hiertegen geen bezwaar te hebben. De dochter van klager is vervolgens door de politie opgehaald en verhoord op het politiebureau. Een en ander heeft enige uren geduurd. Aan het einde van dit verhoor is een verklaring van zijn dochter opgemaakt die door haar is ondertekend. Tevens heeft zij een door een politie-ambtenaar ingevuld schade-aangifteformulier ondertekend. Ter zake van dit feit heeft geen vervolging plaats

gevonden omdat het bewijs dat door klagers dochter schade was toegebracht aan de auto niet voldoende kon worden geleverd. (...)

V. Oordeel over de klacht:

(...) De commissie stelt vast dat klager bij zijn klacht in eerste instantie vragen heeft gesteld met betrekking tot de volgende onderwerpen:

1. de inspanningen van de politie om deze gebeurtenis te reconstrueren,
2. de constatering dat een aanrijding heeft plaatsgevonden,
3. de verklaring van zijn dochter,
4. de duur van het verhoor van zijn dochter,
5. het proces-verbaal dat van deze gebeurtenis is opgemaakt,
6. de gang van zaken bij het verhoor van zijn dochter. In het antwoord van de korpschef wordt naar de mening van de commissie voldoende ingegaan op de door klager gestelde vragen. Klager is uitgenodigd om zijn klacht nader toe te lichten aan de heer G., maar van deze mogelijkheid heeft klager afgezien. Indien klager deze gelegenheid had benut, had klager onderdelen van zijn klacht nader kunnen detailleren hetgeen mogelijk geleid zou kunnen hebben tot een beantwoording van zijn klacht in een meer door klager gewenste zin. Over de gevolgde procedure merkt de commissie nog op dat naar aanleiding van een aangifte de dochter van klager is verdacht van een misdrijf, te weten doorrijden na een aanrijding waarbij schade is veroorzaakt. Ter vaststelling van de feiten volgt de politie in dat geval een procedure die er mede op gericht is te voorkomen dat bewijsmateriaal verloren gaat. In dat kader past ook de veiligstelling van de bromfiets en het verhoor van de verdachte. De commissie stelt vast dat het verhoor van de dochter van klager volgens mededeling van de politie 2½ uur heeft geduurd. Gelet op het hier aan de orde zijnde feit vraagt de commissie zich af of het noodzakelijk was de dochter van klager voor zo een lange duur op het politiebureau te houden. Naar aanleiding hiervan doet de commissie de aanbeveling aan dit aspect in de toekomst aandacht te besteden. De commissie beschikt voorts niet over aanwijzingen dat de dochter van klager haar verklaring onder druk zou hebben afgelegd. In tegenstelling tot hetgeen klager stelt, heeft zijn dochter niet verklaard dat zij schade heeft veroorzaakt. Voorts is de commissie gebleken dat in geval van aanrijdingen de politie als dienstverlening een schade-aangifteformulier ter beschikking stelt. Doel van dit formulier is om de zienswijzen

van de betrokken partijen met betrekking tot het gebeurde vast te leggen. Hetgeen als de zienswijze van de dochter van klager op dit formulier is ingevuld, stemt overeen met haar verklaring dat zij geen schade heeft veroorzaakt."

8.3. Voorts was bij de reactie van de korpsbeheerder gevoegd het verslag van de hoorzitting van de politieklachtencommissie op 3 oktober 1996. Hierin was onder meer het volgende opgenomen:

"Op 3 oktober 1996 zijn de heren G., Ho. en P. gehoord door de volgende leden van de commissie: (...). Door hen is verkort weergegeven - de volgende toelichting gegeven: Aangifte is gedaan dat de dochter van klager na een aanrijding waarbij schade is veroorzaakt, is doorgereden. Dit feit is een misdrijf op grond van de Wegenverkeerswet

waaraan prioriteit wordt toegekend, mede ook omdat het vergaren van bewijs omtrent de toedracht op korte termijn moet plaatsvinden. Van het gebeurde is geen proces-verbaal opgemaakt. Om eventuele sporen veilig te stellen, is de bromfiets van de dochter van klager meteen opgehaald nadat haar moeder had verklaard dat zij hiertegen geen bezwaar had. Dit is tijdens schooltijd gebeurd. Daarna is de dochter door de politie opgehaald. Zij had hiertegen geen enkel bezwaar. Zij is niet aangehouden. De tijdsduur die het verhoor op het politiebureau in beslag heeft genomen, was volstrekt normaal. Haar is niet meegedeeld dat zij vrijwillig aanwezig was. Wel is haar gezegd dat zij niet tot antwoorden verplicht was. Geconstateerd is dat op de auto en de bromfiets minieme spootjes voorkwamen en dat er zich op de auto en de bromfiets deuken bevonden. Gedurende het verhoor van de dochter van klager is vastgesteld dat de sporen te minimaal waren om de toedracht te kunnen vaststellen. Door de dochter van klager is een verklaring afgelegd die zij heeft ondertekend. Daarin verklaart zij dat zij de auto niet heeft geraakt. Op het politiebureau ligt standaard een schadeformulier. Dit is een vorm van dienstverlening. In geval van een aanrijding wordt dit standaard ingevuld. Op verzoek van zijn dochter is dit formulier door een politie-ambtenaar ingevuld. Vanwege de resultaten van het onderzoek is de mede-passagiere van zijn dochter niet gehoord."

9. Verzoeker kon zich niet vinden in het oordeel van de korpsbeheerder op de klacht. In een aan de korpsbeheerder gerichte brief van 3 december 1996 bracht hij onder meer het volgende naar voren:

"Deze commissie schrijft dat ik mijn klachten nader had kunnen detailleren. Ik had daarvan afgezien omdat ik, na een uitvoerig telefoongesprek met de heer G., heb vastgesteld dat mijn vragen voldoende gedetailleerd en toegelicht waren in mijn brief aan u van 13 maart 1996 en hij had daar begrip voor. Hij heeft mij niet verteld dat het feit dat ik deze uitvoerig en nauwkeurig omschreven klachten niet nog eens persoonlijk zou komen toelichten, eventueel een ongunstig effect zou kunnen hebben op het oordeel van de commissie. (Ik kan de herhaalde opmerkingen in de stukken, dat ik van de mogelijkheid een toelichting op mijn klacht en mijn vragen te geven heb afgezien, niet anders interpreteren want zij zijn niet relevant). (...) Een conclusie van de commissie was dat niet bewezen is dat mijn dochter schade heeft toegebracht aan de bewuste geparkeerde auto. Zij is op 25 januari slechts "op haar bromfiets ten val gekomen in de nabijheid(!) van een geparkeerde auto", aldus de commissie. Hoe moet nu worden verklaard dat de politie een *Aanrijdingsformulier* door mijn dochter heeft laten tekenen als van een aanrijding geen sprake was? Dit formulier is door een agent ingevuld en er staat in: *Schade rechterportier, klein deukje voorspatbord*. Dit formulier, evenals de 'verklaring' heeft mijn dochter na het urenlange verhoor onder intimidierende omstandigheden, moeten ondertekenen. Uiteraard ontkennen de politieagenten elke intimidatie en uiteraard worden zij door u en de commissie op hun woord geloofd. Heeft niemand zich afgevraagd wat er tijdens dat urenlange verhoor dan wel allemaal is gezegd? Is het moeten ondergaan van zo'n lang 'onderhoud' op het politiebureau voor een minderjarig meisje niet op zichzelf al intimidierend? En hoe verklaart u dat mijn dochter een *aanrijdingsformulier* tekent en de door de *aanrijding veroorzaakte*

schade bekend, terwijl de politie nu toegeeft dat niet kan worden bewezen dat een aanrijding heeft plaats gehad? En hoe verklaart u dat de Politie Kennemerland een rapport aan het Verbond van Verzekeraars heeft gestuurd waarin door de politie een botsing met een *geparkeerd voertuig* wordt gemeld, tengevolge waarvan *lakschade en deuk aan de passagierszijde* zijn opgetreden, doordat de bromfiets van mijn dochter vermoedelijk tegen deze auto is aangevallen? Op grond van deze verklaring van de politie (destijds) heeft de verzekeringsmaatschappij een schadevergoeding uitgekeerd, - ten onrechte, als ik het advies van uw commissie goed heb begrepen. Ik ben, kortom, van mening dat alweer onvoldoende aandacht aan mijn klacht is besteed..."

10.1. De korpsbeheerder deelde verzoeker bij brief van 11 februari 1997 mee dat hij verzoekers brief van 3 december 1996 had voorgelegd aan de politiekachtencommissie, en dat er voor die commissie geen

aanleiding was om inhoudelijk op de brief te reageren, nu de commissie van mening was dat zij op alle van belang zijnde feiten en omstandigheden was ingegaan. De korpsbeheerder gaf verzoeker te kennen dit oordeel te delen.

10.2. De korpsbeheerder deelde verzoeker bij brief van 7 april 1997 mee dat hij zich nogmaals door de politie over de behandeling van de klacht had laten informeren, maar dat een en ander geen nieuw licht op de zaak had geworpen.

B.

Het standpunt van verzoeker

1. Het standpunt van verzoeker is samengevat weergegeven onder **KLACHT**.
2. Verzoeker voegde bij zijn verzoekschrift een afschrift van het door de politie ingevulde, en door zijn dochter ondertekende aanrijdingsformulier. Hierop is onder punt 11 aangegeven dat de auto van X zichtbare schade heeft aan de koplamp voorzijde, de rechterportier en het voorspatbord (een klein deukje). Voorts volgt uit de "situatieschets van de aanrijding" (punt 13) dat de (geparkeerde) auto van X is beschadigd door de bromfiets van verzoekers dochter.

C.

Het standpunt van de korpsbeheerder De beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland bracht in reactie op de klacht bij brief van 3 november 1997 onder meer het volgende naar voren:

"ad 1. De heer V. klaagt onder meer dat, zonder dat zijn dochter het wist, haar bromfiets van school is gehaald. Op basis van het dossier stel ik vast, dat de bromfiets inderdaad van school is opgehaald, zonder dat Vd. hierover was geïnformeerd. Ik kan mij voorstellen dat zij dit vervelend vond. Van onbehoorlijke bejegening kan hier naar mijn mening echter niet worden gesproken. Aan de bromfiets moest onderzoek worden ingesteld; om eventuele sporen veilig te stellen moest de bromfiets snel worden achterhaald. De betrokken politie-ambtenaren hebben vooraf telefonisch toestemming gekregen van de moeder van Vd. om dit onderzoek te verrichten. De moeder van Vd. heeft daarbij verzocht de bromfiets niet in uniform weg te halen, aangezien haar dochter nog maar kort de betreffende school bezocht en zij niet wenste dat haar dochter in de problemen kwam. Uit

het dossier blijkt dat vervolgens de bromfiets op onopvallende wijze is gehaald. Daarbij is de schoolconciërge verzocht Vd. contact te

laten opnemen met de politie. Gelet op het verzoek van de moeder van Vd. kan ik mij voorstellen dat de betrokken politie-ambtenaren meenden de belangen van Vd. juist niet te schaden door de wijze waarop de bromfiets is opgehaald. Ik ben van mening dat zij niet onbehoorlijk hebben gehandeld. ad 2. Verder klaagt de heer V. erover dat zijn dochter van school is opgehaald en 2½ uur is verhoord. Met betrekking tot dit klachtonderdeel het volgende. Toen Vd. vanaf school contact met de politie opnam, is zij uitgenodigd voor verhoor. Daarbij is haar de vraag voorgelegd of zij op eigen gelegenheid aan het bureau wilde komen, dan wel of zij opgehaald wilde worden. Rekening houdend met het eerdere verzoek van haar moeder, is tevens gevraagd of zij opgehaald wilde worden door een politie-ambtenaar in burger. Vd. gaf toen te kennen dat het haar niet uitmaakte en is vervolgens door een politie-ambtenaar in uniform gehaald. Ik kom derhalve tot het oordeel dat zij na goed overleg van school is opgehaald. Het daarop volgende verhoor heeft 2½ uur in beslaggenomen. Bij de afdoening van de klacht in eerste instantie, bij brief van 31 mei 1996 is de toenmalig wnd. korpschef nog van opvatting dat een dergelijk tijdsbeslag in een onderzoek betreffende doorrijden na een aanrijding 'volstrekt normaal' kan worden genoemd. In tweede instantie heeft de Politieklachtencommissie hierbij in haar advies van 7 november 1996 een vraagteken geplaatst. De commissie heeft aanbevolen aandacht te besteden aan de tijdsduur van het verhoor van verdachten in zaken zoals deze. De heer V. is hierover geïnformeerd door mijn brief van 25 november 1997. Ik heb deze aanbeveling destijds onder de aandacht van de korpschef gebracht. ad 3. Tenslotte klaagt de heer V. samengevat - dat zijn dochter een door een politieambtenaar ingevuld aanrijdingsformulier heeft ondertekend, hoewel uit het opsporingsonderzoek was gebleken, dat van een aanrijding met haar bromfiets geen sprake was. Uit het dossier blijkt het volgende. In haar verklaring zegt Vd. zich er niet van bewust te zijn geweest dat een aanrijding had plaatsgevonden. Aan de hand van de uitleg van de verfsporen onderkent zij echter wel de mogelijkheid dat een aanrijding kennelijk heeft plaatsgevonden. Vervolgens heeft zij een aanrijdingsformulier ondertekend. Aldus het dossier, is op haar verzoek een politie-ambtenaar behulpzaam geweest bij het invullen van dat formulier. Overigens behoort het aanbieden van het formulier tot de standaardprocedure bij verkeersongevallen. Ik beschik niet over aan

wijzingen dat Vd. haar verklaring of het aanrijdingsformulier onder ontoelaatbare druk van de betrokken politie-ambtenaren heeft afgelegd c.q. ingevuld. Dit neemt niet weg dat zij het als onaangenaam kan hebben ervaren om als verdachte van een misdrijf gehoord te worden. Dit is reeds in het antwoord aan de heer V. in eerste instantie meegedeeld. Het valt niet uit te sluiten dat de omstandigheden Vd. destijds hebben gebracht tot een besluit (het tekenen van het aanrijdingsformulier) waar zij later op zou wensen terug te komen. De betrokken politie-ambtenaren hebben echter naar mijn mening bij het verhoor niet onbehoorlijk gehandeld. (...) ad 4. De heer V. klaagt onder meer dat hem niet is

meegedeeld dat het niet benutten van de mogelijkheid om zijn klacht nader toe te lichten bij de Politieklachtencommissie eventueel een ongunstig effect zou kunnen hebben op het advies van de commissie. Dit klachtonderdeel ik om de volgende redenen ongegrond. In de eerste plaats luidde de klacht van de heer V., waarover in tweede instantie advies door de commissie is uitgebracht, dat in eerste instantie geen antwoord was verkregen op een aantal vragen. In het advies van de Politieklachtencommissie van 7 november 1996 wordt daarover opgemerkt: "Indien klager deze gelegenheid had benut. ...etc." Het is van belang dat deze passage betrekking heeft op het feit dat klager zijn klacht in eerste instantie niet heeft toegelicht aan de ambtenaar die de klacht onderzocht. De politieklachtencommissie stelde vast dat een mondelinge detaillering van de klacht in eerste instantie "mogelijk geleid zou kunnen hebben tot een beantwoording van zijn klacht in een meer door klager gewenst zin". Deze passage heeft derhalve niet betrekking op de procedure bij de Politieklachtencommissie. Ten tweede stel ik vast dat dit klachtonderdeel in tegenspraak is met hetgeen de heer V. eerder heeft geschreven in een brief van 19 september 1996 aan de secretaris van de commissie. De heer V. deelt mee verhinderd zijn voor de Politieklachtencommissie te verschijnen en merkt daarbij op zijn klacht meermalen mondeling te hebben toegelicht op het politiebureau. Als de commissie de beschikking krijgt over de relevante stukken, is naar zijn mening een mondelinge toelichting niet nodig, omdat de aard van zijn klacht daarin uitvoerig is beschreven. Gelet op de hier aangehaalde brief, ben ik van oordeel dat de heer V. weloverwogen heeft afgezien van de mogelijkheid zijn klacht in persoon toe te lichten bij de Politieklachtencommissie.

In de derde plaats heeft de Politieklachtencommissie mij desgevraagd op 24 oktober 1997 geïnformeerd dat het niet benutten van de mogelijkheid om zijn klacht bij de commissie toe te lichten, destijds geen ongunstig effect heeft gehad op het advies van de commissie. ad 5. Tenslotte klaagt de heer V. dat de Politieklachtencommissie en de korpsbeheerder geen duidelijke antwoorden hebben gegeven en niet voldoende aandacht aan zijn klacht hebben besteed en dat hem bij brieven van 3 februari 1997 en 7 april 1997 is meegedeeld dat geen aanleiding bestaat inhoudelijk op zijn brief van 3 december 1996 te reageren. Ik ben van oordeel dat aan de klacht van de heer V. voldoende aandacht is besteed en dat daarover duidelijk met hem is gecorrespondeerd. De heer V. is bij brief van 25 november 1996 geïnformeerd dat ik zijn klacht in tweede instantie ongegrond acht, welk oordeel is gemotiveerd met een verwijzing naar het duidelijke advies van de Politieklachtencommissie van 7 november 1996. De heer V. is het er echter niet mee eens dat ik zijn klacht ongegrond acht en maakt bij brief van 3 december 1997 zijn onvrede met de behandeling van zijn klacht door de Politieklachtencommissie kenbaar. Daarbij persisteert de heer V. bij zijn klacht, die hij aan een beroepsinstantie wenst voor te leggen. Deze brief is voor mij aanleiding geweest mij nogmaals, buiten de reguliere procedure, omtrent de klacht van de heer V. te laten informeren, door de Politieklachtencommissie en door de korpschef. Gebleken is dat de klacht van de heer V. zowel door het korps als door de Politieklachtencommissie volgens de gebruikelijke procedure is behandeld. Ik heb de heer V. daarover geïnformeerd met de brieven van 3 februari 1997 en 7 april 1997. Ik

concludeer dat de klacht van de heer V. niet gegrond is en verzoek u het bovenstaande in uw onderzoek te betrekken."

D.

Informatie van de korpsbeheerder

1. Op 10 december 1997 ontving de Nationale ombudsman van de korpsbeheerder een aantal op de klacht betrekking hebbende stukken. Hieronder bevond zich een memo van 3 maart 1997 van de politieambtenaren G. en P. waarin onder meer het volgende is opgenomen:

"Mbt zijn opmerking dat wij V. onvoldoende telefonisch hebben geïnformeerd kunnen wij alleen maar zeggen dat wij hem de klachtprocedure uitvoerig hebben uitgelegd en dat hij hierna letterlijk zei: "Ik heb geen behoefte om mijn klachten nog eens met u door te nemen. Ik wacht uw onderzoek wel af".

Mbt zijn vragenlijstje nr's 1 t/m 6 zijn wij van mening dat al zijn vragen zijn beantwoord in mijn afhandeling klacht dd 9 mei 1996 (gaat voor de volledigheid als bijlage hierbij). Op blad 2 van zijn brief aan de Bm heef V. het over een 'aanrijdingsformulier' waarop de schade staat vermeld en die door de politie is ingevuld waarbij zijn dochter dit 'onder dwang' heeft moeten ondertekenen.

. bedoelt hiermee het zogenoemde Europees Schadeformulier. Dit formulier is bestemd voor betrokken partijen. Het formulier wordt nu in het kader van onze dienstverleningsstandaard door de politie aan partijen uitgereikt. Zijn dochter wist niet hoe hiermee om te gaan en de collega heeft dit formulier op haar verzoek ingevuld. Onder dwang tekenen is hier niet relevant. Het maakt de politie niet uit of partijen deze formulieren wel of niet ondertekenen. Partijen dienen deze formulieren zelf naar hun verzekeringsmaatschappij te sturen. Dit wordt door de politie nimmer gedaan. Ik kan mij voorstellen dat de collega, nadat hij klaar was met invullen, vanuit het oogpunt van aanwijzingen tegen haar heeft gezegd: "en hier moet je tekenen"! Bedoelt V. hiermee nu de 'intimiderende omstandigheden'? Er is wel door de politie een registratieset opgemaakt hetgeen in dergelijke gevallen gebruikelijk is. Hierin staat de "VERMOEDELIJKE" toedracht van de aanrijding. Deze set wordt door ons gezonden naar de NVVA. Aan de hand van de registratieset is besloten om geen dossier proces-verbaal tegen haar op te maken ivm de "GERINGE" bewijslast. In haar verklaring zegt zij dat zij zich niet BEWUST is geweest dat zij een aanrijding had veroorzaakt en dat zij niet GEZIEN heeft dat haar snorfiets de auto had geraakt. Nadat de verbalisant haar had gewezen op de verfspoorstjes op haar snorfiets BEGREEP zij achteraf dat haar snorfiets dus kennelijk de auto had geraakt. Dat zij ontkent is ook reeds in mijn rapport (zie blad 2) vermeld."

2. In het op 29 januari 1996 door de politieambtenaren Hi. en R. opgemaakte proces-verbaal van verhoor van verzoekers dochter is als haar verklaring onder meer het volgende opgenomen:

"Ik viel naar links en kwam op mijn linkerknie terecht. De onderzijde en rechterzijde van mijn snorfiets viel in de richting van de blauwe auto. Mijn hoofd viel in de richting van de woningen die aldaar staan. Ik ben mij niet bewust van het feit dat mijn snorfiets de auto

geraakt had. Ik had de indruk dat mijn snorfiets de auto niet geraakt had. Dit weet ik echter niet zeker. Op het moment dat ik viel heb ik namelijk niet gezien wat er met de snorfiets gebeurde. De snorfiets viel gedeeltelijk op mij en de rechterzijde alsmede de onderzijde richting de auto. Het is niet uit te sluiten dat de snorfiets de auto heeft geraakt. Ik heb niet gezien dat de auto de snorfiets heeft geraakt. Ik heb hier ook niet op gelet. Op het moment dat ik op de grond lag stond er ineens een man naast mij. Ik ben vervolgens opgestaan en ben weggelopen. De man heeft mij aangesproken en heeft meerdere malen mijn verzekeringsplaatje opgenoemd. Dit betreft (...). De man zei ook dat hij de politie zou bellen. Ik heb de snorfiets terwijl ik wegliep in mijn handen meegenomen. Mijn nichtje liep met mij mee. De man sprak mij dus aan op het moment dat ik met de snorfiets wegliep. Ik begrijp achteraf dat mijn snorfiets de auto wel heeft geraakt. U zegt mij namelijk dat er blauwe verfsporen op mijn snorfiets aanwezig zijn en dat er op de blauwe auto witte verf zat die niet op de auto thuishoort. U heeft mij de blauwe verf op mijn snorfiets aangewezen. Achteraf begrijp ik dat mijn snorfiets kennelijk dus de auto heeft geraakt. Nogmaals ik ben mij dit niet bewust geweest. Ik heb achteraf dus kennelijk, nadat ik bij een verkeersongeval was betrokken, de plaats van het ongeval verlaten en heb niet de gelegenheid geboden de identiteit van mij of dat van mijn voertuig te laten vaststellen. (...) Ik heb geen melding bij de politie gedaan. Ik heb het voorval niet gemeld omdat ik mij niet bewust dat ik een aanrijding had veroorzaakt. De volgende ochtend, vrijdag 26 januari 1996, werd ik gebeld door de politie. Deze deelde mij mede dat ik was doorgereden na een aanrijding. Ik deelde die politiemevrouw mede dat ik niet tegen een auto was gevallen. Deze deelde mij vervolgens mede dat de politie het verder ging uitzoeken."

3. Naar aanleiding van de valpartij met de bromfiets maakte de politie (ook) een registratieset op. Hierin was onder punt 18. 'Beknopte duidelijke omschrijving van het ongeval' onder meer het volgende opgenomen:

"Het voertuig van 14.2 stond geparkeerd op de B-sstraat (...) in een parkeervak. Het voertuig was onbeschadigd. (...) 14.1 (verzoekers dochter; N.o.) reed over het trottoir van de B-sstraat in westelijke richting. Ter hoogte van het voertuig van 14.2 kwam 14.1 ten val waardoor de snorfiets van 14.1 vermoede-

lijk tegen de auto van 14.2 aanviel waardoor er schade ontstond. 14.2 hoorde een klap op het moment dat hij zich in zijn woning bevond en rende naar buiten. Aldaar zag hij thv zijn voertuig twee meisjes liggen met een snorfiets. Hij constateerde schade aan zijn voertuig. Ook noteerde 14.2 het verzekeringsplaatje van de snorfiets. Uit de volgende sporen bleek, dat deze schade kennelijk was veroorzaakt door de snorfiets. Op de auto was witte lak aanwezig die niet afkomstig was van dit voertuig. Mogelijk wel afkomstig van de witte snorfiets. Op de snorfiets was blauwe verf aanwezig kennelijk afkomstig van het voertuig van 14.2 14.1 heeft de plaats van het ongeval verlaten zonder dat zij de gelegenheid had geboden tot vaststelling van zijn identiteit en de identiteit van het door hem bestuurde motor rijtuig (art. 7, lid 1 onder a WVV) (zie **ACHTERGROND**, onder 1.)."

E. De reactie van verzoeker

Verzoeker deelde naar aanleiding van de reactie van de korpsbeheerder bij brief van 19

januari 1997 nog het volgende mee:

"...1. Vd. is voor ondervraging te lang vastgehouden, volgens haar langer dan door de politie wordt toegegeven (maar dat is ook al te lang), en zij is daarbij voortdurend geïntimideerd door meer dan een agent (uit de stukken blijkt: tenminste drie). Natuurlijk kent een minderjarig meisje haar rechten niet ten opzichten van de politie, laat staan dat ze die zou kunnen doen gelden. De methode van ondervragen en de intimidatie blijft trouwens onwillekeurig uit details van de stukken die u heeft ontvangen, zoals:

a. *Wel is haar een aantal malen het verfbeeld op de beide voertuigen uitgelegd ... en ... 'tactiek en techniek' zoals in zovelen verhoren plaatsvindt.* (Ten overvloede zij opgemerkt dat de 'verfsporen' niet werden onderzocht, zodat het 'verfbeeld' weinig of niets aantoonde. Bovendien had ik het blauwe verfspoor op Vd.'s snorfiets al eerder verklaard uit een vroegere aanrijding met een blauwe bus.), b. *Het is gebruikelijk dat ontkennende of emotioneel ingestelde verdachten tijdens en voorbereidend of strafrechtelijk onderzoek wel eens even met 'rust' gelaten worden, zodat de zaak 'overdacht' kan worden.* (Haarlemse Verhoormethode voor minderjarigen?), c. *Betrokkene wist niet hoe het schadeformulier moest worden ingevuld en werd hierbij 'geholpen'... (urenlang door drie agenten!). (...)*

3. Het advies van de Politieklachtencommissie van 7 november 1996 besluit met de mededeling dat de politie als 'dienstverlening' (aan wie?) een schadeformulier ter beschikking stelt. Blijkbaar behoort tot deze 'dienstverlening' ook het *invullen* van het formulier en het *doen tekenen* daarvan. Waarom? Het formulier is een administratief stuk tussen verzekerden. De politie staat daar buiten, maar de agenten hebben Vd. dit stuk na urenlange 'uitleg' en dreigementen, dus onder druk, doen tekenen. (...) In het midden gelaten of de politie zich dient te bemoeien met de civiele verzekeringsaspecten van eventuele schade; het opstellen en doen tekenen van een door de politie opgesteld formulier (inclusief situatieschets!) is een vorm van het tekenen van een bekentenis. (...) De politie stelt dat Vd. niet wist hoe ze een schadeformulier ten behoeve van de verzekering moest invullen. Zij moest daarbij *dus* worden 'geholpen' door een politie-ambtenaar. Mijn minderjarige dochter had geen idee waarover het ging. De politie stond erop dat ze de 'aanrijding' voor akkoord zou tekenen voordat ze naar huis mocht en daarbij werden bedreigingen niet geschuwd (termen als 'misdrijf' en 'gevolgen' zijn gevallen). (...)

6. Ik begrijp natuurlijk dat verhoor moest plaatshebben. Wat ik (alweer) niet begrijp is dat men, op uitdrukkelijk verzoek van de moeder, de bromfiets door *ongeüniformeerde* agenten liet weghalen, maar voor het halen van mijn dochter *geüniformeerde* agenten stuurde. Bij het ophalen van de fiets werd dus de wens van de moeder gerespecteerd (de bromfiets werd op 'onopvallende wijze' opgehaald), maar over het veel stigmatiserender ophalen van Vd. zelf werd het nadrukkelijk verzoek van de moeder in de wind geslagen en werd op grond van het ondoordachte antwoord van de telefonisch (verraste) minderjarige, *geüniformeerde* agenten gestuurd. De belangen van Vd. werden dus wel degelijk geschaad door de wijze waarop zij van school werd opgehaald. (...).

7. Een verhoor van 2½ uur zou volgens de politie 'volstrekt normaal' zijn. De vraag was of

dit ook voor een minderjarige geldt, en ook nog eens voldoende bewijsmateriaal ontbreekt. Ik heb begrepen dat de Politieklachtencommissie dat met mij eens is, al hebben ze niet laten weten in welke mate en op welke gronden. Dit ongenadige verhoor staat overigens in schril contrast met de slordigheid van het onderzoek: de vriendin van Vd. die bij de val betrokken was, is nooit gehoord; de 'verfsporen' werden nooit onderzocht (zie brief van P. aan (N.o.), ddo. 3 november 1997).

(...)

8. De eventuele data waarop ik mijn klachten kon toelichten, schikten mij niet; ik werkte die tijd in Londen. De ambtenaar die mij hierover benaderde was het met mij eens dat mijn klachten en vragen helder waren geformuleerd en eigenlijk geen nadere toelichting vereisten. Ik heb ook later nooit gehoord *welke* van mijn vragen onduidelijk waren of nadere toelichting behoeften en wat zo'n toelichting zou hebben kunnen veranderen aan de uitspraak van dit op verschillende niveau's uitgevoerde zelfonderzoek. Intussen eindigt *ad. 4* in de brief van P. van 3 november 1997 paradoxaal genoeg met de conclusie dat het ontbreken van mijn 'nadere' toelichting op een en ander *geen* ongunstige invloed heeft gehad op het advies van de commissie, terwijl vijftien regels daarboven staat dat een mondelinge detaillering van mijn klacht '*mogelijk geleid zou kunnen hebben tot een beantwoording van klacht in een meer door de klager gewenste zin*'. Vereist dit geen nadere toelichting?"

F. De reactie van de korpsbeheerder

De korpsbeheerder reageerde bij brief van 21 april 1998 op hetgeen verzoeker naar voren had gebracht alsmede op een aantal specifieke vragen van de Nationale ombudsman. Hij bracht onder meer het volgende naar voren:

"I. *Waarom is het aanrijdingsformulier op 29 januari 1996 met de dochter van verzoeker ingevuld en door haar ondertekend, terwijl het onderzoek naar 'doorrijden na aanrijding' werd beëindigd en bovendien de op de voertuigen aangetroffen laksporen niet bruikbaar bleken te zijn?* Bij het verhoor van Vd. op maandag 29 januari 1996 was nog niet bekend dat de laksporen ter zake van de aanrijding (die plaats had in de avond van donderdag 25 januari 1996) niet bruikbaar waren. Verder is de beslissing omtrent beëindiging van het onderzoek (pas) omstreeks 21 februari 1996 genomen, in overleg met de desbetreffende parketsecretaris. II. *Is het gebruikelijk dat de politie (kopieën van) het aanrijdingsformulier behoudt?* Nee. III. *Heeft de politie (een kopie van) het door de dochter van verzoek ondertekende aanrijdingsformulier behouden?* In de herinnering van de betrokken ambtenaren is geen (kopie van het) formulier achtergehouden. De heer Pl. meent zich te herinneren, dat de heer V. een kopie van het formulier aan hem heeft

overhandigd bij een van de gesprekken begin februari 1996 naar aanleiding van zijn klacht in eerste instantie. IV. *Heeft de politie het door de dochter van verzoeker ondertekende aanrijdingsformulier aan de eigenaar van de geparkeerd staande auto doen toekomen?* Ja. *. Wanneer is de kladregistratie/proces-verbaal opgemaakt?* Uit de beschikbare stukken blijkt dat daarmee een dag na de aanrijding, dat wil zeggen op vrijdag 26 januari 1996,

vanaf 9.47 uur is begonnen. VI. *Wanneer is de kladregistratie/proces-verbaal naar het Nederlands Verbond van Assuradeuren (NVVA) verstuurd?* Terzake bestaat een leveringsplicht van de politie aan het Nederlands Verbond van Assuradeuren. De onderhavige set is ingezonden op 22 februari 1996. VII. *Worden eventuele verdere ontwikkelingen in het politie-onderzoek in zaken waarin een kladregistratie aan het NVVA is opgestuurd, eveneens aan het NVVA doorgegeven?* Het is geen standaardprocedure dat informatie die beschikbaar komt na inzending van de kladregistratie/proces verbaal eveneens aan het NVVA wordt gezonden. Omgekeerd komt het wel eens voor dat het NVVA op eigen initiatief vraagt of nadere informatie beschikbaar is. Hierboven trof u de reactie aan op de nader gestelde vragen. Het commentaar van de heer V. op mijn brief van 3 november 1997 geeft, de nummering in zijn brief volgend, nog aanleiding tot de volgende opmerkingen mijnerzijds. 1,2 en 7. Hoewel de heer V. bij voortduring het omgekeerde beweert, merk ik een en andermaal op dat op grond van alle uitgebrachte adviezen in het kader van de uitgebreide behandeling van zijn klachten, niet kan worden geconcludeerd dat Vd. tijdens het verhoor onder ontoelaatbare druk is gezet, bijvoorbeeld door haar te intimideren.

3. en 7. De politie Kennemerland hanteert voor verschillende taken dienstverleningsstandaarden. In de dienstverleningsstandaard aanrijdingen heeft de politie zich onder meer verplicht tot het ter beschikking stellen van een Europees schadeformulier aan hen die daarover op de plaats van de aanrijding niet beschikken. Deze verplichting brengt tot uitdrukking dat de politie ten behoeve van partijen bereid is een beperkte ondersteunende rol te

hebben bij de verzekeringstechnische aspecten van een aanrijding. In mijn brief van 3 november 1997 merkte ik op dat betrokken ambtenaren Vd. op haar verzoek behulpzaam zijn geweest bij het invullen van dat formulier. De opmerking van de heer V. dat dit 'ronduit gelogen is', kan ik niet rijmen met de tegengestelde informatie die mij is aangedragen en nogmaals is bevestigd.

4. De Politieklachtencommissie is autonoom in de wijze waarop zij haar onderzoek inricht. Ik heb er kennis van genomen dat de commissie geen van de bij het verhoor betrokken agenten, doch hun chefs heeft gehoord.

5. Mij is meegedeeld dat het betreffende dossier een getekende verklaring (proces verbaal van verhoor) bevat.

6. en 8. Op deze punten heb ik geen behoefte tot een nadere reactie."

G. Verklaringen van betrokken ambtenaren

1. In het kader van het onderzoek naar verzoekers klacht verklaarde de betrokken politieambtenaar Hi. op 1 april 1998 telefonisch tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman onder meer het volgende:

"Vd. is anderhalf tot twee uur verhoord. R. en ik zijn wel even weg geweest om de bromfiets van Vd. te onderzoeken. Het nichtje van Vd. is niet gehoord, omdat O. na het verhoor van Vd. besloot van de zaak geen proces-verbaal op te maken en de zaak niet

verder te onderzoeken. Vd. heeft op het politiebureau gewacht tot het proces-verbaal van verhoor was uitgetypt en het vervolgens ondertekend. Aan Vd. is op geen enkele wijze de indruk gewekt dat zij het politiebureau pas mocht verlaten als zij het proces-verbaal van verhoor had ondertekend. Het gebeurt wel vaker dat mensen hun verklaring niet willen ondertekenen, dan laten we ze gaan. Wel vragen we altijd waarom mensen hun verklaring niet willen ondertekenen. Het aanrijdingformulier is met Vd. op het politiebureau ingevuld, mede op haar eigen verzoek. In haar verklaring geeft ze toe dat haar snorfiets de auto heeft geraakt. Zij verklaarde ook dat ze hoopte dat de schade goed zou worden geregeld. Zij wist echter niet hoe ze het schadeformulier moest invullen. Het is niet ongebruikelijk dat de politie assisteert bij het invullen van een schadeformulier. Dit gebeurt vaker bij minderjarigen of oudere mensen en ook wanneer de politie op straat bij een ongeval wordt geroepen. Het deel van het aanrijdingformulier dat voor de tegenpartij van Vd. bestemd was is door de politie behouden en tijdens een surveillance aan haar overhandigd."

2. In het kader van het onderzoek naar verzoekers klacht verklaarde de betrokken politieambtenaar R. op 1 april 1998 telefonisch tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman onder meer het volgende:

"Vd. is ongeveer anderhalf uur verhoord. De antwoorden die zij op onze vragen gaf, hebben wij direct getypt, waardoor er af en toe stiltes vielen. Hi. en ik zijn ongeveer twintig minuten weg geweest om de bromfiets van Vd. te onderzoeken. Het nichtje van Vd. is niet gehoord, omdat O. na het verhoor van Vd. besloot van de zaak geen proces-verbaal op te maken en de zaak niet verder te onderzoeken. Vd. heeft op het politiebureau gewacht tot het proces-verbaal van verhoor was uitgetypt en het vervolgens ondertekend. Aan Vd. is op geen enkele wijze de indruk gewekt dat zij het politiebureau pas mocht verlaten als zij het proces-verbaal van verhoor had ondertekend. Het gebeurt wel vaker dat mensen hun verklaring niet willen ondertekenen en dan laten we ze gewoon gaan. Het aanrijdingformulier is met Vd. op het politiebureau ingevuld, mede op haar eigen verzoek. In haar verklaring staat dat ze achteraf begreep dat haar snorfiets de auto kennelijk had geraakt. Zij verklaarde ook dat ze hoopte dat de schade goed zou worden geregeld. Zij wist echter niet hoe ze het schadeformulier moest invullen. Het is niet ongebruikelijk dat de politie assisteert bij het invullen van een schadeformulier. Dit gebeurt vaker wanneer de politie op straat bij een ongeval wordt geroepen. Het deel van het aanrijdingformulier dat voor de tegenpartij van Vd. bestemd was, is door de politie behouden en aan haar overhandigd."

3. In het kader van het onderzoek naar verzoekers klacht verklaarde de betrokken politieambtenaar O. op 1 april 1998 telefonisch tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman onder meer het volgende:

"Vd. is eerst door Hi. en R. in de verhoorkamer op de hoogte gebracht van de reden van haar aanwezigheid op het politiebureau en de te volgen procedure in verband daarmee. Vervolgens heb ik met haar gepraat, aangezien zij een beetje overstuur was en niet wilde meewerken. Daarna heeft het eigenlijke verhoor van Vd. plaatsgevonden, niet in de

verhoorkamer, maar in een gewone werkkamer. Daar was ik niet bij. Het eigenlijke verhoor is afgenomen door Hi. en R. Ik weet dan ook niet precies hoelang het verblijf van Vd. op het politiebureau heeft geduurd, hoelang zij is verhoord en hoelang zij alleen is gelaten. Het nichtje van Vd. is niet gehoord, omdat ik naar aanleiding van

het verhoor van Vd. en de tot dan toe bekende gegevens heb besloten van de zaak geen proces-verbaal op te maken en de zaak niet verder te onderzoeken. De reden hiervoor is dat het op de avond dat Vd. met haar snorfiets ten val is gekomen erg glad was. In die situatie kan iedereen een dergelijk ongelukje overkomen. Bovendien was zij nog minderjarig en een beetje overstuurd door het gebeurde. Ik vond het meer een zaak voor de verzekeringsmaatschappijen. De laksporen zijn niet onderzocht omdat hieraan een kostenplaatje verbonden is. Voorts worden laksporen alleen onderzocht in zeer ernstige zaken, waarbij bijvoorbeeld sprake is van letsel of de toedracht niet duidelijk is geworden. Vd. heeft op het politiebureau gewacht tot het proces-verbaal van verhoor was uitgetypt en het vervolgens ondertekend. Het aanrijdingformulier is met Vd. op het politiebureau ingevuld, omdat zij verklaarde dat ze hoopte dat de schade goed zou worden geregeld. Zij wist echter niet hoe ze het schadeformulier moest invullen. Het is niet ongebruikelijk dat de politie assisteert bij het invullen van een schadeformulier. Dit gebeurt vaker, bijvoorbeeld wanneer de politie op straat bij een ongeval wordt geroepen. Het deel van het aanrijdingformulier dat voor de tegenpartij van Vd. bestemd was is door de politie behouden en aan haar ter hand gesteld."

Beoordeling

A.

Ten aanzien van het optreden van het regionale politiekorps Kennemerland

I. . Algemeen

Verzoekers 17-jarige dochter (hierna: Vd.) reed op 25 januari 1996, samen met een vriendin, met haar bromfiets op het trottoir in de B-straat te Haarlem. Zij kwam daarbij ten val. De eigenaar van een in deze straat geparkeerde auto kwam meteen daarop uit zijn woning gelopen, en sprak de meisjes erop aan dat zij met de bromfiets tegen zijn auto waren gereden. De meisjes ontkenden dit en liepen door. De man noteerde het kentekennummer van de bromfiets en belde enige tijd later de politie om aangifte te doen ter zake van het doorrijden na aanrijding van zijn auto. De volgende dag haalden twee geüniformeerde politieambtenaren Vd. omstreeks 13.00 op bij haar school en namen haar mee naar het politiebureau. Daar verhoorden zij Vd. van 13.30 uur tot ongeveer 16.00 uur over het voorval met de bromfiets. Eerder die dag had de politie de brommer al uit de bergingsruimte van de school weggehaald en voor nader onderzoek overgebracht naar het politiebureau. Vd. werd kort na 16.00 uur weer heengezonden.

II. . De klacht

1.1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat ambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland op 26 januari 1996 zonder dat zijn dochter het wist, haar bromfiets van school hebben opgehaald om die te onderzoeken.

1.2. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de politie voorafgaande aan het ophalen van de brommer van verzoekers dochter hierover overleg heeft gevoerd met haar moeder. De moeder gaf de politie toestemming om de brommer op te halen. De politie heeft aangegeven de brommer vervolgens zo onopvallend mogelijk te hebben weggehaald. Nu dit verder ook niet is betwist, wordt aangenomen dat de politie ter zake de nodige omzichtigheid heeft betracht.

1.3. Gelet op het voorgaande kan niet worden gezegd dat de politie met betrekking tot het ophalen van de brommer onjuist heeft gehandeld. De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

2.1. Verzoeker klaagt er verder over dat de politie zijn dochter van school heeft opgehaald en haar ruim 2½ uur heeft verhoord, terwijl zij ontkende dat er sprake was van een aanrijding.

2.2. Vooropgesteld wordt dat de politie, naar aanleiding van de aangifte van de eigenaar van de auto, verzoekers dochter in redelijkheid heeft kunnen aanmerken als verdachte van het doorrijden na een aanrijding. De aangedragen feiten en omstandigheden de door de aangever waargenomen harde klap, diens waarneming dat verzoekers dochter en een ander meisje van de auto wegliepen met een brommer aan de hand, en de verfsporen op de auto die overeenkwamen met de kleur van de brommer konden de verdenking dragen. Het gegeven dat de politie deze zaak naderhand heeft opgelegd omdat ze van mening was onvoldoende bewijsmateriaal te hebben, kan aan dit oordeel niet afdoen.

2.3. Voor wat betreft het klachtonderdeel over het ophalen van school is het volgende van belang.

2.4. Vast is komen te staan dat verzoekers dochter, nadat ze van de conciërge van de school had vernomen dat de politie haar brommer had meegenomen, zelf de politie heeft opgebeld. De politie verzocht haar toen naar het politiebureau te komen. Gelet op de afstand van de school naar het politiebureau heeft zij vervolgens het aanbod van de politie geaccepteerd om door de politie van school te worden gehaald. Zij is door geüniformeerde politieambtenaren in een opvallende politieauto van school opgehaald.

2.5. Vooropgesteld dient te worden dat verzoekers dochter ten tijde van de onderhavige gebeurtenissen minderjarig was. Gelet daarop valt niet in te zien waarom de politie 's ochtends bij het overleg met de moeder over het ophalen van de brommer niet tevens de noodzaak van het verhoor van haar dochter voor het opsporingsonderzoek ter sprake heeft gebracht. In samenspraak met de moeder hadden dan afspraken over dat verhoor kunnen worden gemaakt. Nu zijn rechtstreeks met verzoekers dochter afspraken gemaakt, en is zij

uiteindelijk verhoord zonder dat de ouders daarin zijn gekend. Dat is niet juist. De onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

2.6. Verzoeker heeft ten aanzien van het ophalen nog naar voren gebracht dat de politie zijn dochter er actief op had moeten wijzen dat ze de telefonische uitnodiging van de politie had kunnen weigeren.

2.7. Hiervóór, onder 2.5., is al geoordeeld dat de politie verzoekers dochter niet had mogen verhoren zonder haar ouders hierin te kennen. Vanuit dat oogpunt had de politie verzoekers dochter evenmin mogen uitnodigen om op het politiebureau een verklaring te komen afleggen, althans niet zonder hierover met de ouders te overleggen. Dat is, naar als vaststaand wordt aangenomen, niet gebeurd. Aldus is de onderzochte gedraging ook op dit punt niet behoorlijk.

2.8. Ten overvloede wordt over de informatieverstrekking aan te (ver)horen personen nog het volgende opgemerkt. Algemeen geldt dat het met het oog op de waarheidsvinding in een opsporingsonderzoek van belang is dat betrokken personen op een zo kort mogelijke termijn worden gehoord. Het is immers een feit van algemene bekendheid dat herinneringen na verloop van tijd in intensiteit afnemen. Het is dan ook terecht dat de politie er naar streeft om zo kort mogelijk na een vermoedelijk gepleegd strafbaar feit getuigen en/of slachtoffers te horen, alsmede de eventuele verdachte(n) te verhoren. Wanneer de politie in dat verband een te (ver)horen persoon uitnodigt om op het politiebureau te verschijnen om een verklaring over de betreffende gebeurtenissen af te leggen, mag zij daarbij nooit de onjuiste - indruk wekken dat betrokkene daartoe (wettelijk) verplicht is. Daarop gerichte vragen zal de politie ook steeds, en zonder omhaal, ontkennend moeten beantwoorden. Het voert echter te ver om van de politie te verlangen dat zij te allen tijde de te (ver)horen persoon er nadrukkelijk én op eigen initiatief op wijst dat zij niet wettelijk verplicht zijn om op een dergelijke uitnodiging in te gaan.

In gevallen waarbij minderjarigen zijn betrokken, mag van de politie echter meer worden verwacht, zeker wanneer die minderjarige(n) als verdachte wordt (worden) aangemerkt. Zo mag in de eerste plaats, zoals hiervóór, onder 2.5. en 2.7., al is geoordeeld, van de politie worden verwacht dat zij de ouders van de betreffende minderjarige(n) informeert. Zijn de ouders niet te bereiken of niet bij de politie bekend, dan mag worden verwacht dat de politie de minderjarige eerst meedeelt dat deze contact mag opnemen met de ouders. Kunnen de ouders niet worden bereikt, dan dient de politie zich in beginsel uiterst terughoudend op te stellen. Mocht worden geoordeeld dat een verhoor niet kan worden uitgesteld, dan dient de politie zich er ter dege van te vergewissen dat de minderjarige goed begrijpt wat zijn rechten en plichten zijn tegenover de politie. Zonodig dient de politie de minderjarige daarover expliciet te informeren.

2.9. Voor wat betreft (de duur van) het verhoor is het volgende belang.

2.10. De korpsbeheerder gaf op dit punt al aan van mening te zijn dat het verhoor van verzoekers dochter te lang heeft geduurd. De Nationale ombudsman deelt dit oordeel. De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

2.11. Overigens is niet gebleken dat de politie verzoekers dochter bij het verhoor heeft

geïntimideerd en/of op onoirbare wijze onder druk heeft gezet. Verzoekers dochter heeft gedurende haar verhoor steeds ontkend, en is daar overigens ook niet op teruggekomen. In dit verband is van belang te erkennen dat van iedere verhoorsituatie een zekere mate van druk uitgaat. De politie mag op de verdachte bij diens verhoor ook enige druk uitoefenen, en mag hem met name ook confronteren met het strafbare feit waarvan hij wordt verdacht. Ingevolge artikel 29 Sv (zie **ACHTERGROND**, punt 2.) mag de politie een verdachte bij het verhoor echter niet onder een zodanige druk zetten dat niet meer kan worden gezegd dat hij zijn verklaring in vrijheid heeft afgelegd. De omstandigheden die verzoeker aanvoert, te weten dat op enig moment drie politieambtenaren hebben deelgenomen aan het verhoor van zijn dochter, dat het verhoor bijna tweeënehalf uur heeft geduurd, en dat de politie haar heeft meegedeeld dat het strafbare feit waarover zij werd gehoord een misdrijf is, vormen op zichzelf onvoldoende redenen om aan te nemen dat in dit geval is gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 29 Sv.

3.1. Voorts klaagt verzoeker erover dat de politie zijn dochter een door een politieambtenaar ingevuld aanrijdingsformulier hebben laten ondertekenen om zo de boete wegens het misdrijf doorrijden na aanrijding te voorkomen, en haar pas na ondertekening van dit formulier

en een verklaring hebben laten weggaan. Dit terwijl uit het opsporingsonderzoek was gebleken dat van een aanrijding met haar bromfiets geen sprake was geweest.

3.2. Verzoeker moet worden toegegeven dat de politie in dit geval niet juist heeft gehandeld door in aansluiting op het op de opheldering van een strafbaar feit gericht verhoor, zijn dochter behulpzaam te zijn geweest bij de invulling van een formulier dat is bedoeld voor de civielrechtelijke afhandeling van de onderliggende gebeurtenis. Een dergelijke werkwijze kan te gemakkelijk tot verwarring leiden. Daar komt in dit geval bij dat verzoekers dochter tijdens het (strafrechtelijk) verhoor heeft ontkend de aanrijding te hebben veroorzaakt, en dat in het aanrijdingsformulier de indruk wordt gewekt dat (toch) door haar toedoen schade aan de auto van de aangever is toegebracht. Voor zover verzoekers dochter inderdaad zelf heeft aangegeven hulp nodig te hebben bij het invullen van het aanrijdingsformulier, had de politie er in dit geval beter aan gedaan haar het formulier mee te geven en het verder aan de ouders of anderen over te laten haar bij het invullen te assisteren. Al met al geldt dat de politie niet juist heeft gehandeld door verzoekers dochter het aanrijdingsformulier te laten ondertekenen zonder dat (één van) haar ouders hierin waren gekend. De onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

3.3. Overigens is niet gebleken dat de betrokken ambtenaren verzoekers dochter hebben meegedeeld dat zij een boete kon voorkomen door ondertekening van het aanrijdingsformulier. In zoverre mist de klacht feitelijke grondslag.

B.

Ten aanzien van de korpsbeheerder

1.1. Verzoeker klaagt er ook dat hem niet is meegedeeld dat het niet benutten van de mogelijkheid om zijn klacht nader toe te lichten bij de politieklachtcommissie eventueel een ongunstig effect zou kunnen hebben op het advies van die commissie.

1.2. Verzoeker heeft in een telefoongesprek met de klachtbehandelaar bij de politie aangegeven dat hij zijn klacht voldoende had toegelicht, en dat hij om die reden geen klemmende reden zag om zijn klacht ook nog mondeling bij de commissie toe te lichten. De klachtbehandelaar heeft verzoeker toen, naar valt aan te nemen, niet meegedeeld dat een en ander eventueel een negatieve invloed zou kunnen hebben op het advies van de klachtencommissie. Voor het geven van een dergelijke waarschuwing was op dat moment ook geen enkele reden. Een klachtbehandelaar kan immers niet voorzien op welke wijze de klachtencommissie de haar beschikbare informatie beoordeelt, noch

welke waarde deze commissie hecht aan een persoonlijke toelichting van de klager. Het is ook niet de taak van de klachtbehandelaar om op een of andere wijze vooruit te lopen op overwegingen of oordelen van de klachtencommissie, al was het maar omdat hij er nadrukkelijk voor moet waken door dergelijke uitspraken verwachtingen te wekken over het optreden en/of het oordeel van een commissie waarop hij geen enkele invloed kan uitoefenen. De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

2.1. Verder klaagt verzoeker erover dat de politiekklachtencommissie en de korpsbeheerder geen duidelijke antwoorden hebben gegeven op zijn in de klacht omschreven vragen en niet voldoende aandacht aan zijn klacht hebben besteed.

2.2. Gelet op in dit verband overgelegde stukken (zie **BEVINDINGEN**, onder A.8.) geldt dat de korpsbeheerder en de klachtencommissie in voldoende mate, en op voldoende begrijpelijke wijze zijn ingegaan op de door verzoeker opgeworpen vragen. Het feit dat sommige vragen inderdaad niet expliciet zijn beantwoord, kan aan dit oordeel niet afdoen. De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

2.3. Gelet op het hiervóór, onder 2.2., gestelde en mede in acht genomen de wijze waarop de klacht in het voortraject van de formele behandeling door de korpsbeheerde is behandeld, kan evenmin worden geoordeeld dat verzoekers klacht onvoldoende aandacht heeft gekregen. Ook in zoverre is de onderzochte gedraging op dit punt behoorlijk.

3.1. Tenslotte klaagt verzoeker erover dat de korpsbeheerder hem bij brieven van 3februari 1997 en 7april 1997 heeft meegedeeld geen aanleiding te zien om inhoudelijk op zijn brief van 3 december 1996 te reageren.

3.2. Nu de korpsbeheerder zoals hiervoor al is geoordeeld in voldoende mate had gereageerd op verzoekers klacht, kon hij er mee volstaan in zijn reacties op verzoekers herhaalde vragen over hetzelfde onderwerp te verwijzen naar zijn eerdere antwoord. De onderzochte gedraging is ook op dit punt behoorlijk. **CONCLUSIE** De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Kennemerland, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van dit korps (de burgemeester van Haarlem), is gegrond ten aanzien van het ophalen van verzoekers dochter van school, de

uitnodiging voor het verhoor, de duur van het verhoor en het invullen van het aanrijdingsformulier; voor het overige is de klacht niet gegrond. De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland is niet gegrond.